

• PUTINÓW DWÓCH • TATA CZATBOTA • TIMOTHY GARTON ASH

Istnieje
od 1965

FORUM

19
MAJA
PIĄTEK
WYDANIE

N A J C I E K A W S Z E H I S T O R I E Ś W I A T A

nr 10 (5-18.05.2023)

Cena 12,99 zł (w tym 8% VAT)

Och, Kamila!

**BOŻE, CHROŃ
TĘ KRÓLOWĄ...**

nr 10 (2747) rok LXI, Nr indeksu: 056207P, ISSN 0015-8402
USA 4,6 USD, Street Euro 2,9 euro, Wielka Brytania 2,5 GBP

MIASTO DUCHÓW
Płonie Chartum

GAUTAM ADANI
Właściciel Indii

W KAZACHSKIM STEPIE
Od rana u czabana

TRZECIA INTIFADA?
Zachodni Brzeg gniewu

ZŁOTO Z BŁOTA
Etruskowie ratują Włochów

ZAPOMNIANY NARÓD
Życie po (p)omacku

PRĘDZEJ GRÓB NIŻ ŚLUB
Ostatni bastion patriarchy

GENY BEETHOVENA
Teorie ciągnięte za włosy

INTELIGENCJA ROŚLIN
Jak uspić groszek

POLITYKA

SALON

NR 14

WNĘTRZA | ARCHITEKTURA | SZTUKA | STYL ŻYCIA

WYDANIE SPECJALNE NR 1/2023. CENA 16,99 ZŁ (W TYM 8% VAT) INDEKS: 381-055

SZLACHETNE RZEMIOSŁO

TARGI ANTYKWARYCZNE
NA CO POLOWAĆ
W EUROPIE

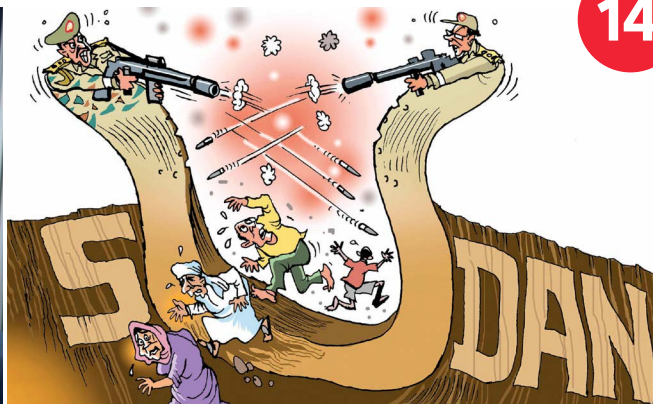
VINTAGE IS THE NEW BLACK
MIESZKANIA, W KTÓRYCH
ŁĄCZA SIĘ EPOKI

ZIELONE MIASTA
OGRODY NA DACHACH
I DOMY DLA DRZEW

Do kupienia w dobrych kioskach i na sklep.polityka.pl

SALON *pismo o tym, co nas tworzy*

14

6 FOKUS

ECHA POLSKIE

12 Z dalekiego rejsu.

Książka o Krystynie Chojnowskiej-Liskiewicz

12

→ Pani kapitan
Wzór dla Polek

WYDARZENIA

24 Chartum jak Darfur.

Sudan znowu podzielony

16 Głód wiary.

Bezkarne kenijska sekta

Wielki post
Ostatni
w życiu

16

O TYM MÓWI ŚWIAT

18 Putin na froncie.

Albo ktoś bardzo podobny...

PROFILE

22 O nich się mówi:

Rita Jenrette
Amritpal Singh
Joe Biden
Ratchada Thanadireck
Mahek Bukhari

Także w Indiach...
... trzeba mieć plecy

28

LUDZIE

24 Królowa Kamila.

Nie takie obce z niej ciało

28 Gautam Adani.

Indyjski krezus w opałach

30 Sam Altman.

Odda władzę komputerom?

32 Itamar Ben-Gewir.

Izraelski minister
(nie)bezpieczeństwa

30

→ Został Sam
Ze swoją SI

REPORTAŻ

34 Owce po horyzont.

U pasterzy z Kazachstanu

18

← Dziad
bunkrowy
Paranoi
się nie boi

32

→ Brudne
chwytły
W walce
o „czysty”
Izrael

34

← Zero cywilizacji
Stary sowchoz na bezdrożu

Brygady zemsty
Czy to koniec
Autonomii?

38

38 **Młodzi męczennicy.**
Radykalna Palestyna

42 **Skarb Etrusków.**
Sensacja w Toskanii

46 **Swojski emirat.**
Dubaj klnie po rosyjsku

50 **Nie udają Greka.**
Kłopoty Pomaków
z tożsamością

FOTOSTORY

54 **Jezioro widmo.**
Podtopione więzienie

OBYCZAJE

56 **Koniec małżeństwa.**
Dyktat białej binarnej rasy

60 **Bezbronne, bo nielegalne.**
Niebezpieczne związki
imigracji z prostytutką

62 **Nazywasz się Beethoven?**
Mamy złą wiadomość!

Emilia Roig
Rozwód
to dowód...
miłości

56

42

To Bagno wciąga
Nie tylko archeologów

ROZMOWA

66 **Timothy Garton Ash.**
Wielce europejski Brytyjczyk

68 **Stefano Mancuso.**
Sekretne życie roślin

KOMPAS

70 **Malta.** Z czym to się je?

HISTORIA

76 **Zrzyz? To dla zysku!**
Szarlatan z Kalifornii

80 **MIKROFORUM**

50

Europa nieznana
W Tracji, czyli gdzie?

60

Zepchnięte do podziemia
Niewolnice na Wyspach

62

Na co umarł?
Biografia niedokończona

68

Uwaga, weganie!
To też są żywe istoty

O tych krajach piszemy:

AUSTRIA (s. 62) BUŁGARIA (s. 50) GRECJA (s. 50) INDIE (s. 28)

IZRAEL (s. 32, 38) KAZACHSTAN (s. 34) KENIA (s. 16)

MALTA (s. 70) NIEMCY (s. 68) POLSKA (s. 12) ROSJA (s. 18, 46, 66)

SUDAN (s. 14) TURCJA (s. 50) UKRAINA (s. 18, 60, 66)

USA (s. 30, 66, 76) WIELKA BRYTANIA (s. 24, 60, 66)

WŁOCHY (s. 44, 68) ZEA (s. 46)

POSZERZAMY HORYZONTY

MEDYCYNA • PSYCHOLOGIA • EKOLOGIA
HISTORIA • NOWE TECHNOLOGIE

Majowy numer „Wiedzy i Życia” już w kioskach.

Prenumerata papierowa: sklep.polityka.pl/wiz

Prenumerata cyfrowa: projektulsar.pl

FRANCJA

Gorąco w tropikach

Mieszkańcy Chirongui na wyspie Majotta (francuski departament zamorski w pobliżu Madagaskaru) przyszedli z flagami i w odświętnych strojach na spotkanie w sprawie policyjnej operacji Wuambushu. Celem akcji, w której udział bierze dwa tysiące funkcjonariuszy (w tym jednostka CRS wyspecjalizowana w rozpraszaniu tłumów), jest likwidacja tymczasowej osady nielegalnych imigrantów. Mundurowi nie przebierali w środkach. Podczas starcia „z setkami uzbrojonych w maczety napastników” użyli 650 granatów z gazem łzawiącym, wystrzelili 60 gumowych kul i 12 razy otworzyli ogień z broni automatycznej, kierując ostrą amunicją w ziemię.

PAKISTAN

Show must go on

Cyrkowiec w locie przechwytuje pieniądze widzów podziwiających jego wyczyny w pakistańskim Karaczi. Numer nazywany w wielu krajach „ścianą śmierci” wywodzi się ze Stanów Zjednoczonych, gdzie w 1911 r. na Coney Island w Nowym Jorku powstał pierwszy okrągły tor z desek umożliwiający wykonywanie triku. W latach 30. XX w. ściany śmierci pojawiły się w wesołych miasteczkach Wielkiej Brytanii, a stamtąd pomysł przeniesiono do Indii i Pakistanu, gdzie tory do karkołomnej jazdy cieszą się popularnością po dziś dzień.

BOLIWIA

Śmierdząca sprawa

Mieszkańcy osiedli nad rzeką Tamborada w boliwijskim mieście Cochabamba zablokowali dojazd do wysypiska śmieci z powodu sporu z władzami uniwersytetu UMSS. Mimo pierwotnych ustaleń z okoliczną ludnością uczelnia chce kilkunastokrotnie podnieść stawkę opłat za użytkowanie jej gruntów. Blokada wysypiska ma skłonić władze miejskie do wywarcia presji na UMSS.

FARMACIAS FÁCIL

ESTACIONAMIENTO PARA MOTOS
LUNES A VIERNES

FARMACIAS FÁCIL

FARMACIAS SALUD FÁCIL